

14. Jaka jest moja odpowiedzialność za winnicę Boga? (Mt 21,33-46)

ks. Piotr Pruski

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- analiza i interpretacja przypowieści o przewrotnych dzierżawcach (Mt 21, 33-46)
- interpretacja biblijnej metafory winnicy
- rozwijanie krytycznej postawy wobec opinii ludzi odrzucających Kościół
- budowanie postawy odpowiedzialności za Kościół
- rozwijanie umiejętności interpretowania tekstu poprzez budowanie alternatywnych tytułów

Treści nauczania – cele szczegółowe

- po katechezie uczeń umie wyjaśnić biblijną metaforę winnicy
- na podstawie przypowieści o przewrotnych rolnikach uczeń odkrywa swoją odpowiedzialność za Kościół
- po katechezie uczeń potrafi wskazać, w czym zawiera się błąd w sformułowaniu: „Bóg – tak, Kościół – nie”

Formy organizacji zajęć: zbiorowa, grupowa, indywidualna

Metody dydaktyczne: burza mózgów, słowa kluczowe, analiza metaforyczna, alternatywne tytuły, metaplan

Środki dydaktyczne: Ewangeliczna metafora winnicy: Mt 21,33-34; 21,37; Łk 13,6-9; J 15,1-2 (zał. 1); Alternatywne tytuły do przypowieści Mt 21,33-46 (zał. 2)

I. W STRONĘ TEKSTU BIBLIJNEGO – POSTAWY LUDZI WOBEC KOŚCIOŁA

Wprowadzenie

W ostatnich latach Kościół staje się przedmiotem częstej krytyki nie tylko ze strony polityków, mediów, niewierzących, ale też ludzi wierzących. Nierzadko słyszy się hasło: „Bóg – tak, Kościół – nie”. Zastanowimy się, co te słowa mogą znaczyć w ustach osoby wierzącej.

Aktywizacja

Metoda: burza mózgów

- Prowadzący zapisuje na tablicy hasło: „**Bóg – tak, Kościół – nie**”. Następnie inicjuje dyskusję, w której uczniowie podejmą dwie kwestie:

a) Co te słowa znaczą w ustach osoby wierzącej?

b) Co stanowi przyczynę, dla której osoba wierząca wypowiada się w ten sposób.

Uwaga

Wypowiedzi uczniów mogą zmierzać w różnych kierunkach i być bardzo krytyczne wobec Kościoła i ludzi Kościoła. Nie chodzi w trakcie tej dyskusji o polemizowanie z poglądami uczniów, ile raczej o uświadomienie sobie przez nich, iż Kościół ma wymiar również ziemski, ludzki, który nie zawsze

będzie doskonały. Odrzucenie tego zewnętrznego wymiaru Kościoła będzie jednak odrzuceniem całego Kościoła – wspólnoty założonej przez Jezusa.

Puenta

Krytyczne wypowiedzi pod adresem Kościoła nierzadko są uzasadnione. Tego rodzaju głosy ukazują jednak pewną sytuację, której nie można do końca zaakceptować. Osoba ochrzczona nie może bowiem stać tylko z boku, przypisać sobie rolę obserwatora czy naczelnego krytyka. Musi zadać sobie pytanie, jaka jest jej odpowiedzialność za Kościół, za to, co dzieje się w Kościele. Ten problem stawia przed nami Jezus w przypowieści o przewrotnych dzierżawcach winnicy (Mt 21,33-46).

II. W TEKŚCIE BIBLIJNYM – KOŚCIÓŁ JAKO WSPÓLNOTA PRZEDŁUŻENIEM „WINNICY”

1. CZYM JEST KOŚCIÓŁ?

Wprowadzenie

Przypowieść o robotnikach w winnicy to obraz mówiący o Kościele jako wspólnocie założonej przez Jezusa i o naszej odpowiedzialności za Kościół. Najpierw przyjrzymy się postawie Boga wobec Kościoła. W tej przypowieści Bóg to właściciel winnicy. Winnica jest obrazem ludu wybranego, Izraela, ale później Jezus wyjaśnia, iż za nią kryje się Królestwo Boże, które zostało przekazane „innemu narodowi, który wyda jego owoce” (Mt 21,43). Zatem winnica w tej przypowieści jest też obrazem Kościoła, w którym Pan Bóg troszczy się o swój lud. Poprzez tę przypowieść poznamy, w jaki sposób Pan Bóg opiekował się swoją winnicą w historii zbawienia.

Aktywizacja.

Metoda: słowa kluczowe, analiza metaforyczna

Materiał: Ewangeliczna metafora winnicy: Mt 21,33-34; 21,37; Łk 13,6-9; J 15,1-2 (zał. 1)

Ewangeliczna metafora winnicy

Mt 21,33-37

Posłuchajcie innej przypowieści! Był pewien gospodarz, który założył winnicę. Otoczył ją murem, wykopał w niej tłocznię, zbudował wieżę, w końcu oddał ją w dzierżawę rolnikom i wyjechał. Gdy nadszedł czas zbiorów, posłał swoje sługi do rolników, by odebrali plon jemu należny. Ale rolnicy chwycili jego sługi i jednego obili, drugiego zabili, trzeciego zaś ukamienowali. Wtedy posłał inne sługi, więcej niż za pierwszym razem, lecz i z nimi tak samo postąpili. W końcu posłał do nich swego syna, tak sobie myśląc: Uszanują mojego syna.

Łk 13,6-9

I opowiedział im następującą przypowieść: Pewien człowiek miał drzewo figowe zasadzone w swojej winnicy; przyszedł i szukał na nim owoców, ale nie znalazł. Rzekł więc do ogrodnika: „Oto już trzy lata, odkąd przychodzę i szukam owocu na tym drzewie figowym, a nie znajduję. Wytnij je: po co jeszcze ziemię wyjaławia?” Lecz on mu odpowiedział: „Panie, jeszcze na ten rok je pozostaw; ja okopię je i obłożę nawozem; może wyda owoc. A jeśli nie, w przyszłości możesz je

wyciąć”.

J 15,1-2

Ja jestem prawdziwym krzewem winnym, a Ojciec mój jest tym, który [go] uprawia. Każdą latorośl, która we Mnie nie przynosi owocu, odcina, a każdą, która przynosi owoc, oczyszcza, aby przynosiła owoc obfity.

- Uczestnicy zostają podzieleni na mniejsze grupy.
- Zapoznają się z tekstami Ewangelii, w których Jezus przywołuje obraz winnicy. Zadaniem uczniów jest najpierw znalezienie w tych tekstach **czynności, które są wykonywane w winnicy**.

Uwaga

Prowadzący winien wyjaśnić niektóre obrazy zastosowane przez Jezusa. Tłocznia służyła wyciskaniu zebranych winogron. Wieża była wykorzystywana jako magazyn, ale też jako miejsce, z którego czuwało się nad bezpieczeństwem winnicy. Sama winnica była rodzajem sadu, stąd nie dziwi obecność w niej drzewa figowca.

- Następnie grupy mają odczytać znaczenie metaforyczne owych czynności: w jaki sposób odnoszą się one do **działania Boga wobec swojej winnicy**, którą był Izrael, a teraz stanowi ją wspólnota Kościoła.

Przykłady

Mt 21,33-37

otoczyć winnicę murem – Bóg ochrania swoją winnicę, chroni przed złym, ostrzega przed niebezpieczeństwem, które może nam zagrażać w życiu moralnym, duchowym;

wykuł tłocznię – Bóg daje swojej wspólnotcie narzędzia, które pozwolą jej przynieść spodziewany owoc (np. sakramenty, słowo Boże);

zbudował wieżę – Bóg czuwa nad swoją wspólnotą;

odebrać owoce – Bóg oczekuje dobrych owoców od swoich uczniów;

posłał syna – Bóg przychodzi do nas w osobie swojego Syna – największy dar, poświęcenie Boga;

Łk 13,6-9

szukać owoców na figowcu – Bóg szuka w człowieku wiary, dobrych uczynków, nie spieszy się z osądzaniem człowieka;

zostawia na kolejny rok – Bóg jest cierpliwy, daje kolejną szansę człowiekowi;

J 15,1-2

przycinanie latorośli – Pan Bóg poprzez swoje słowo kształtuje człowieka, odrzucanie tego, co bezowocne w sakramencie pokuty

Puenta

Metafora winnicy pokazuje, jak Pan Bóg jest zatroskany o swoją wspólnotę. Gdybyśmy poszli dalej tym tropem, to moglibyśmy powiedzieć, iż we wspólnotcie Kościoła Pan Bóg umieścił to wszystko, co służy życiu człowieka, wspiera je, prowadzi do szczęścia nie tylko w tym życiu, ale także w wieczności. Oczyszcza nas przez sakrament pokuty, osłania nas przez różne sakramenty

(namaszczenie chorych) i sakramentalia (pokropienie wodą), podaje pokarm do wzrostu (słowo, Eucharystia itd.). W tym kontekście pojawia się pytanie o naszą postawę wobec daru Kościoła.

2. JAKA ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA KOŚCIÓŁ?

Wprowadzenie

Winnica powierzona została dzierżawcom. Jezus ma na myśli przywódców religijnych ludu wybranego (faryzeuszów, kapłanów itd.). To im została zabrana winnica (Królestwo Boże) i została powierzona uczniom Chrystusa. Chcemy teraz przyjrzeć się postawie dzierżawców i ustalić, jaka była ich zasadnicza wina.

Aktywizacja

Metoda: alternatywne tytuły

Materiał: alternatywne tytuły do przypowieści Mt 21,33-46 (zał. 2)

Jaki tytuł dla przypowieści Mt 21,33-46?

przewrotni dzierżawcy
 niewierni dzierżawcy
 zbrodniczy dzierżawcy
 okrutni dzierżawcy
 chciwi dzierżawcy

- W ramach tej części pracy uczniowie zapoznają się z całym tekstem przypowieści Mt 21,33-46.
- Uczniowie pracują w grupach. Otrzymują zestawienie kilku tytułów, które w komentarzach i przekładach nadawane są tej przypowieści. Każdy z tych tytułów mówi coś o dzierżawcach i ich winie. Zadaniem uczniów będzie te tytuły zinterpretować poprzez wskazanie postawy dzierżawców, która jest w nich krytykowana.
- Podsumowanie pracy następuje na forum ogólnym. Prowadzący prosi przedstawicieli grup, by objaśnili poszczególne tytuły. Będzie tu czas na wymianę opinii, dopowiedzenia itd.

Puenta

Wśród różnych zarzutów, które można postawić dzierżawcom, tym najważniejszym jest odrzucenie Jezusa Chrystusa, Syna Bożego, Jego słów i czynów. W tej przypowieści zostaje to powiedziane wprost przez cytat z Ps 118,22 o kamieniu odrzuconym przez budujących. I to jest ostrzeżenie dla nas. Troska o Kościół (także gdy go krytykujemy) jest prawdziwa, gdy jesteśmy z Jezusem, okazujemy Mu posłuszeństwo, żyjemy Jego słowem.

III. Z TEKSTU BIBLIJNEGO W ŻYCIU – „WINNICA” W MOJEJ MIEJSCOWOŚCI

Wprowadzenie

Celem ostatniej części spotkania będzie pobudzenie inicjatywy młodych ludzi do jeszcze większej odpowiedzialności za Kościół w swojej parafii. Stąd próba rozpisania projektu pt. „Winnica w

mojej miejscowości”. Często młody człowiek narzeka, że w kościele jest nudno, sztywno i przy parafii nic się nie dzieje. Potrzeba więc naszej inicjatywy, zaangażowania się i odpowiedzialności za wspólnotę parafialną. **Jakie dzisiaj mogę wykonać czynności, by „winnica” parafialna przynosiła radość Bogu, jej gospodarzowi?**

Aktywizacja.

Metoda: metaplan

- Praca nad planem przebiega w grupach (grupy dobieramy na zasadzie przynależności do danej parafii). W sytuacji, gdy tylko jedna osoba jest z danej parafii w klasie, dopuszcza się pracę w toku indywidualnym.
- Po napisaniu planu, zaproponowaniu pomysłów na życie wspólnoty parafialnej, powinna nastąpić prezentacja w ramach kolejnego spotkania.
- Na koniec spotkania można odmówić wspólnie modlitwę za Kościół.

Wszchemogący, wieczny Boże, który w Chrystusie objawiłeś swoją chwałę wszystkim narodom, strzeż dzieła miłosierdzia, aby Kościół Twój, rozszerzony na cały świat, trwał z niewzruszoną wiarą w wyznawaniu Twojego imienia. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.